



Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 02598-30/2022-ERU

V Jihlavě dne 16. května 2023

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **SPP CZ, a.s.**, se sídlem Nové sady 996/25, 602 00 Brno, IČ: 284 88 016 (dále též „účastník řízení“), zastoupené společností CCS Legal s.r.o., advokátní kancelář, se sídlem Konviktská 291/24, 110 00 Praha 1, IČ: 267 45 020, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02598-22/2022-ERU ze dne 9. září 2022 (sp. zn. OSR-02598/2022-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. ledna 2023 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), ve **výroku I.** uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že vůči zákazníkovi v postavení spotřebitele panu [REDAKCE] užil agresivní obchodní praktiku, když po něm požadoval platbu za sdružené služby dodávky zemního plynu za období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022, přestože si je od něj spotřebitel neobjednal, za což mu byla ve **výroku II.** uložena pokuta ve výši 15 000 Kč a ve **výroku III.** povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako příslušný správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad společnosti SPP CZ, a.s., se sídlem Nové sady 996/25, 602 00 Brno, IČ: 284 88 016, proti výrokům I. a III. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02598-22/2022-ERU ze dne 9. září 2022 (sp. zn. OSR-02598/2022-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se v této části potvrzuje.

II. Výrok II. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02598-22/2022-ERU ze dne 9. září 2022 (sp. zn. OSR-02598/2022-ERU) se mění tak, že se nahrazuje zněním „Od uložení správního trestu za spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se podle § 43 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, upouští.“

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

Energetický regulační úřad obdržel dne 24. ledna 2022 podání zákazníka, na základě jehož vyhodnocení přistoupil k prošetření postupu dodavatele plynu, společnosti SPP CZ, a.s., v souvislosti s ukončením smlouvy o sdružených službách dodávky plynu a přechodem k jinému dodavateli.

Na základě prošetření podnětu bylo zjištěno, že účastník řízení dne 23. května 2013 uzavřel se zákazníkem [REDAKCE] smlouvu o sdružených službách dodávky plynu č. [REDAKCE] do odběrného místa [REDAKCE]. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 31. prosince 2014 s možností automatického prodloužení vždy o 1 rok s tím, že kterákoliv smluvní strana byla oprávněna nejpozději 20 kalendářních dní před ukončením řádného smluvního období zaslat druhé straně písemné sdělení, že trvá na ukončení smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána, čímž by došlo k vyloučení automatického prodloužení platnosti smlouvy. Dne 21. listopadu 2019 byl mezi zákazníkem a účastníkem řízení uzavřen dodatek č. 4 k předmětné smlouvě, ve kterém se strany dohodly, že se smlouva uzavírá na dobu určitou do 31. prosince 2021 s možností automatického prodloužení vždy o 1 další rok s tím, že kterákoliv smluvní strana je oprávněna nejpozději 20 kalendářních dní před ukončením řádného smluvního období zaslat druhé smluvní straně písemné sdělení, že trvá na ukončení smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána, čímž vylučuje její automatické prodloužení o 1 další rok.

Dne 2. prosince 2021 obdržel účastník řízení e-mail, ve kterém zákazník uvedl, že se rozhodl nepokračovat ve smlouvě č. [REDAKCE] a žádá tímto o její ukončení k datu 31. prosince 2021. Dne 6. ledna 2022 účastník řízení zákazníkovi potvrdil přijetí požadavku na ukončení smlouvy s tím, že tento akceptuje ke dni 31. prosince 2021. Z výpisu z informačního systému operátora trhu, společnosti OTE, a.s., bylo zjištěno, že účastník řízení dne 24. ledna 2022 zadal nový požadavek na ukončení dodávek plynu do odběrného místa zákazníka, a to ke dni 26. ledna 2022. Dne 11. února 2022 potom účastník řízení vystavil fakturu č. [REDAKCE], kterou zákazníkovi vyúčtoval dodávku plynu za období 23. dubna 2021 do 26. ledna 2022, přičemž za období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 požadoval po zákazníkovi úhradu ve výši 4 614,12 Kč bez DPH za dodaný plyn (cena za jednotku 1 969 Kč/MWh bez DPH) a stálý měsíční plat ve výši 217,23 Kč bez DPH (cena za jednotku 259 Kč bez DPH).

Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že byly dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu, a proto vydal příkaz č. j. 02598-17/2022-ERU ze dne 20. června 2022, kterým uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku dle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jako prodávající užil vůči zákazníkovi v postavení spotřebitele v odběrném místě [REDAKCE], [REDAKCE], panu [REDAKCE] agresivní obchodní praktiku tím, že po něm fakturou číslo [REDAKCE], vystavenou dne 11. února 2022 požadoval platby za dodávky zemního plynu za období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 bez právního důvodu, za což mu byla uložena pokuta ve výši 15 000 Kč.

Proti příkazu podal účastník řízení v zákonem stanovené lhůtě odpor, ve kterém uvedl, že odmítá, že by se vůči zákazníkovi panu [REDAKCE] dopustil agresivní obchodní praktiky.

Konstatoval, že nerozporuje, že dne 2. prosince 2021 obdržel ze strany zákazníka výpověď smlouvy a žádost o ukončení dodávky plynu ke dni 31. prosince 2021. Přestože výpověď nevyžaduje akceptaci druhé smluvní strany, účastník řízení zákazníkovi potvrdil, že požadavek výpovědi smlouvy ke dni 31. prosince 2021 akceptoval. Nový dodavatel však zůstal nečinný a do systému operátora trhu nezadal požadavek na převod odběrného místa zákazníka. Tomu tak hrozilo riziko neoprávněného odběru, ukončení dodávek a odmontování plynoměru. Proto se účastník řízení rozhodl do odběrného místa zákazníka dodávat plyn i v průběhu měsíce ledna 2022, a to z důvodu ochrany zákazníka před případnými škodami. Účastník řízení tak má za to, že jeho jednání nenaplnuje podmínky agresivní obchodní praktiky, neboť zákazníkovi nedodával plyn proti jeho vůli a ve snaze na zákazníkovi vydělat, když v průběhu ledna 2022 dodával zákazníkovi plyn za podmínek stanovených ve smlouvě, resp. dodatkem č. 4, tedy ve výši 649 Kč/MWh. Podáním odporu byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Dne 29. června 2022 bylo účastníkovi řízení doručeno vyrozumění pokračování v řízení a o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Ve vyjádření ze dne 11. července 2022 účastník řízení k podkladům rozhodnutí uvedl, že do odběrného místa zákazníka dodával v lednu 2022 zemní plyn výrazně pod náklady, za které sám tento plyn nakoupil. Zákazník tak nemohl být finančně poškozen a nemohlo tedy ze strany účastníka řízení dojít k naplnění materiální stránky přestupku.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 02598-22/2022-ERU ze dne 9. září 2022 byl účastník řízení ve výroku I. uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jako prodávající v rozporu s § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele a § 4 odst. 3 věty druhé téhož zákona ve spojení s písm. f) přílohy č. 2 k témuž zákonu užil vůči zákazníkovi v postavení spotřebitele v odběrném místě [redacted] panu [redacted] [redacted], agresivní obchodní praktiku tím, že po něm fakturou č. [redacted], vystavenou dne 11. února 2022, požadoval platbu za sdružené služby dodávky zemního plynu za období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022, ve výši 4 614,12 Kč a stálou měsíční zálohu ve výši 217,23 Kč, přestože si je od něj spotřebitel neobjednal, za což mu byla ve výroku II. uložena pokuta ve výši 15 000 Kč a ve výroku III. povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč.

V rozhodnutí Energetický regulační úřad popsal zjištěný skutkový stav a dospěl k závěru, že jednáním účastníka řízení došlo k naplnění jak formálních znaků přestupku, tak i znaku materiálního. Konstatoval, že zákazník projevil vůli ve smlouvě s účastníkem řízení dále nepokračovat a smlouva tak byla ukončena ke dni 31. prosince 2021. Účastník řízení i přesto, že ukončení smlouvy akceptoval a zákazníkovi také ukončení smlouvy potvrdil, dodával do odběrného místa zákazníka zemní plyn i v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 a za toto období zákazníkovi vyúčtoval platbu za dodávku.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02598-22/2022-ERU ze dne 9. září 2022, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 12. září 2022, podal účastník řízení dne 27. září 2022 rozklad, který následně doplnil podáním ze dne 12. října 2022.

Účastník řízení uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za nesprávné, neboť v daném případě nebyly naplněny ani materiální ani formální znaky přestupku spočívajícího v užití agresivní obchodní praktiky. Namítl, že správní orgán při posouzení věci aplikoval ustanovení písm. f) přílohy č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, které se však na daný případ nevztahuje. Nejedná se totiž o nevyžádanou dodávku ze strany zákazníka, který by neměl s účastníkem žádný smluvní vztah, v tomto případě dodávka plynu od 1. ledna 2022 pouze plynule navazovala na řádně sjednanou dodávku dle řádně uzavřené smlouvy a jediný důvod, proč účastník řízení v dodávce pokračoval i po 1. lednu 2022 byla snaha účastníka řízení ochránit zákazníka před úplným výpadkem dodávky zemního plynu. K 1. lednu 2022 měl totiž zákazník přejít k novému dodavateli plynu, společnosti MND a.s., která však operátora trhu nepožádala o převod odběrného místa, což znamená, že by po 1. lednu 2022 zákazníkovi plyn nikdo nedodával. Pokud by tedy účastník řízení dobrovolně nepokračoval v dodávce plynu zákazníkovi, tento by zůstal zcela bez plynu, což v zimních měsících představuje výrazný zásah do práv zákazníka. Účastník řízení je proto přesvědčen, že aplikace písm. f) přílohy č. 2 zákona o ochraně spotřebitele nesmí být automatická a že dodávka plynu po 1. lednu 2022 nebyla projevem snahy vylákat ze zákazníka platbu za dodaný plyn bez smlouvy, nýbrž snahou zajistit zákazníkovi dodávku i přesto, že k 1. lednu 2022 neměl žádného dodavatele plynu.

Účastník řízení je přesvědčen, že správní orgán prvního stupně byl povinen dále zkoumat i to, zda předmětná dodávka může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud totiž dotčené jednání nesplňuje kritéria žádná ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a 2 zákona o ochraně spotřebitele, je nutno dle ustálené judikatury posuzovat, zda se obchodní praktika zakázaná podle § 5b zákona o ochraně spotřebitele. K žádnému takovému zkoumání však ze strany správního orgánu nedošlo.

Účastník řízení dále namítl, že se správní orgán v napadeném rozhodnutí odvolal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 As 110/2014, který však byl vydán ve skutkově odlišném případě. Jednalo se totiž o situaci, kdy zákazník odstoupil od uzavřené smlouvy o sdružených službách dodávky bezprostředně po jejím uzavření bez toho, aby dodavateli vůbec vznikla povinnost zahájit dodávku, přesto ji však zahájil. V nyní posuzovaném případě však byl účastník řízení oprávněným dodavatelem zákazníka a v dodávce pokračoval i po odstoupení od smlouvy výlučně z toho důvodu, aby zákazník nezůstal bez dodávky. Účastník řízení dále správnímu orgánu vytýká, že se nesprávně vypořádal s námitkami účastníka řízení týkajícími se účtované ceny. Není totiž pravdou, že by účastník řízení za dodávku v rozhodném období účtoval cenu ve výši 1 969 Kč/MWh, neboť účastník řízení sám nabídnul snížení této ceny na původně sjednanou cenu 649 Kč/MWh, která měla platit pouze do 31. prosince 2021. Je tedy zřejmé, že cílem účastníka řízení nebylo jeho obohacení, neboť dodávka za cenu 649 Kč/MWh mu rozhodně nepřinášela žádný profit.

Z výše uvedených důvodů účastník řízení navrhuje, aby Rada napadené rozhodnutí zrušila a řízení zastavila.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a po jeho doplnění splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada proto musí plně přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Po posouzení věci se Rada ztotožnila se závěry prvostupňového správního rozhodnutí stran naplnění znaků skutkové podstaty přestupku, nicméně má za to, že nebyly dostatečně posouzeny individuální skutkové okolnosti případu, které odůvodňují přijetí závěru o nízké míře společenské škodlivosti spáchaného přestupku.

Jak vyplývá z podaného rozkladu, účastník řízení nerozporuje zjištění, že dodával zákazníkovi, panu ██████████, v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 zemní plyn, aniž by měl se zákazníkem sjednanou smlouvu o dodávkách, příp. smlouvu o sdružených službách dodávky, neboť právní vztah mezi uvedenými subjekty byl ukončen ke dni 31. prosince 2021, resp. nerozporuje tuto skutečnost konkrétní argumentací. Účastník řízení sice uvádí, že se jednalo o jakési pokračování smluvní dodávky, ale žádný titul k tomuto pokračování v dodávkách nedovozuje. Účastník nesouhlasí s částkou, kterou měl zákazníkovi za uskutečněnou dodávku účtovat, ani s právním posouzením skutku, kdy zejména namítá, že předmětné jednání nenaplněvalo znaky agresivní obchodní praktiky a nedošlo tedy k naplnění skutkové podstaty přestupku, jenž je mu kladen za vinu.

Námítka účastníka řízení týkající se nesprávného právního posouzení skutku považuje Rada za nedůvodnou z následujících důvodů. Přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik. Podle § 4 odst. 3 zákona o ochraně se spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b; obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 k tomuto zákonu. Podle písm. f) přílohy 2 k uvedenému zákonu jsou obchodní praktiky vždy považovány za agresivní, pokud prodávající požaduje na spotřebiteli okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodal, ačkoliv si je spotřebitel neobjednal nebo požaduje vrácení či uschování nevyžádaných výrobků, nejedná-li se o náhradní dodávku podle předem uzavřené smlouvy.

K tomu, jak mají správní orgány postupovat při posuzování, zda je obchodní praktika zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014-52, a navazujícím rozsudku ze dne 6 listopadu 2015, č.j. 7 As 141/2015-38. Oba rozsudky se týkaly jednoho případu, jehož skutkové okolnosti nejsou podstatné a námitka odlišnosti projednávaného a soudem judikovaného případu je tak nepřipadná. Nejvyšší správní soud se v uvedených rozhodnutích především zabýval obecným postupem správního orgánu při posuzování obchodních praktik, který je nutno aplikovat ve všech případech, kdy je podřazení jednání pod nekalou obchodní praktiku zvažováno. Z rozsudků zejména vyplývá, že vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázaná dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice“), musí nejprve vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, resp. příloze I citované směrnice, přičemž

pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria řádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, resp. příloze I citované směrnice, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázána podle § 5a zákona o ochraně spotřebitele, resp. čl. 8 až 9 citované směrnice, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika napĺňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, resp. čl. 5 odst. 2 citované směrnice.

Z uvedeného hlediska lze shrnout, že postup aplikace jednotlivých skutkových podstat nekalých obchodních praktik je takový, že postupně jsou aplikovány skutkové podstaty nejvíce konkrétní co do popisu jednání, pokud jednání nelze podřadit pod tyto skutkové podstaty, posuzuje se jeho subsumpce pod skutkové podstaty obecnější. Z uvedeného hlediska neplatí argumentace účastníka řízení, že Energetický regulační úřad měl posuzovat, zda je jednání účastníka řízení obchodní praktikou zakázanou podle § 5b zákona o ochraně spotřebitele či zkoumat jiné znaky skutkových podstat uvedených v zákoně o ochraně spotřebitele, pokud dospěl k závěru, že jednání účastníka řízení je podřaditelné pod některou ze skutkových podstat uvedených v příloze k zákonu (v tzv. černé listině nekalých obchodních praktik).

Jak již bylo uvedeno, účastník řízení dodával zákazníkovi v postavení spotřebitele, panu ██████ v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 zemní plyn, aniž by mezi ním a zákazníkem existoval závazkový právní vztah a následně vystavil zákazníkovi fakturu č. ██████ ze dne 11. února 2022, v níž za tuto dodávku požadoval po zákazníkovi úhradu ve výši 4 614,12 Kč bez DPH za dodaný plyn a stálý měsíční plat ve výši 217,23 Kč bez DPH. Je tedy evidentní, že jednání účastníka řízení lze podřadit pod písm. f) přílohy č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele a jednalo se tak o agresivní obchodní praktiku, která je v souladu s § 4 odst. 3 větou druhou zákona o ochraně spotřebitele vždy považována za nekalou obchodní praktiku. A jak vyplývá z výše citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu, není v tomto případě nutné, aby se správní orgán zabýval otázkou, zda uvedené jednání v sobě má nějaké prvky agrese, či zda takové praktiky mohou narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Na posouzení věci nemá v daném případě vliv ani to, z jakého důvodu byl právní vztah mezi smluvními stranami ukončen, podstatná je zde pouze skutečnost, že účastník řízení dodal zákazníkovi zboží, které si tento u něj neobjednal. Rada má tedy za to, že prvostupňový správní orgán své závěry o tom, že se účastník řízení dopustil vůči spotřebiteli agresivní obchodní praktiky řádně odůvodnil, přičemž postupoval nejen v souladu se zákonem, ale také s dostupnou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Hlavní námitkou účastníka řízení je, že jeho jednáním nedošlo k naplnění materiální stránky přestupku, neboť zákazník nebyl jednáním účastníka řízení nijak poškozen. Podle názoru Rady však této námitce nelze přisvědčit zcela. Při posuzování materiální stránky přestupku je nutné vždy vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti uvedeného jednání, neboť v opačném případě by zákonodárce takové porušení právní normy vůbec nesankcionoval. V případě poskytování nevyžádaného plnění obchodníkem odběrateli je třeba hodnotit společenskou škodlivost jednání jednak ve vztahu k charakteru trhu s energiemi, kdy odběratelé mají možnost v jednom okamžiku odebírat plyn toliko od jediného dodavatele. V tomto směru je skutečností, že nebylo zjištěno, že by motivem jednání účastníka řízení bylo blokovat proces

změny dodavatele a znemožňovat či oddalovat zahájení dodávky novým dodavatelem. Jak plyne ze systému operátora trhu, účastník řízení ukončil dodávky plynu v odběrném místě k 26. lednu 2022, nový dodavatel MND a.s. požádal o změnu dodavatele až 2. února 2022.

Nekalou obchodní praktiku není však možné omezovat pouze na případy bránění změny dodavatele, skutková podstata praktiky podle písm. f) přílohy č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele je založena na poskytování neobjednaného plnění spotřebiteli. Pokud v takovém případě dodavatel realizuje dodávku za situace, kdy mu neschází žádný právní titul k jejímu uskutečňování, je dle názoru Rady nutná míra společenské škodlivosti jednání naplněna, ledaže by byly zjištěny nějaké důležité skutečnosti, které intenzitu společenské škodlivosti snižují natolik, že by její míra byla nižší než nepatrná a dané jednání by tak nebylo možno postihnout jako přestupek. To však nebude běžné, jelikož omezující význam předmětné praktiky tkví primárně v nerespektování vůle spotřebitele, v projednávaném případě přitom spotřebitel svoji vůli (ukončit závazek ke dni 31. prosince 2021) projevil záměrně a jednoznačně, přičemž jeho vůle nebyla respektována. Zda si byl spotřebitel vědom, že se vystavuje riziku neoprávněného odběru, je vedlejší, jeho následky by nesl on. V tomto ohledu tedy má Rada za naplněnou jak typovou, tak konkrétní míru společenské škodlivosti jednání potřebnou pro závěr o naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, neboť v rozporu s projevenou vůlí spotřebitele mu byla realizována dodávka bez existence smluvního vztahu opravňujícího k realizaci dodávky. Jak vyplývá z doložené e-mailové komunikace mezi zákazníkem a účastníkem řízení, účastník řízení prokazatelně věděl, že zákazník již nemá zájem setrvat v závazkovém právním vztahu s účastníkem řízení. Dne 6. ledna 2022 účastník řízení zákazníkovi dokonce ukončení smlouvy sám potvrdil.

Rada nicméně obecně materiální stránku přestupku v tomto konkrétním případě hodnotí jako velmi nízkou, s ohledem na okolnosti případu. Je přitom třeba vycházet z toho, že se v daném případě jednalo patrně o ojedinělé protiprávní jednání, neboť systematickosti uplatňování takové praktiky zjištěna nebyla, proto je nezbytné zabývat se materiální stránkou přestupku, tedy společenskou škodlivostí jednání účastníka řízení, a to právě ve vztahu k dotčenému spotřebiteli. V tomto směru lze především reflektovat, že spotřebiteli nebylo nijak bráněno ve svobodné volbě dodavatele, samotnou skutečností, že účastník řízení v systému operátora trhu zůstával nadále evidovaným dodavatelem v předmětném odběrném místě nebrání zadání požadavku na změnu dodavatele jiným dodavatelem a provedení změny jako takové, ke změně dodavatele tedy mohlo dojít nezávisle na jednání účastníka řízení. V tomto směru je dále zřejmé, že nový dodavatel, společnost MND a.s., požádal o provedení změny dodavatele (se zpětným posunutím data) až dne 2. února 2022.

Pokud se jedná o vyúčtování nevyžádané dodávky za období 1. až 26. ledna 2022 prostřednictvím faktury č. [REDAKCE] ze dne 11. února 2022, z níž správní orgán zjistil účtované ceny, z této faktury Energetickému regulačnímu úřadu vyplynulo, že účastník řízení požadoval po zákazníkovi za dodávku v období od 1. ledna 2022 do 26. ledna 2022 úhradu ve výši 1 969 Kč/MWh bez DPH a stálý měsíční plat ve výši 259 Kč bez DPH. Na základě reklamace doložené v rámci podaného rozkladu však došlo ke snížení požadované částky na 649 Kč/MWh a vydání opravného daňového dokladu došlo ze strany účastníka řízení, a to dne 16. března 2022. Zákazníkovi tak bylo účtováno podle cen sjednaných ve smlouvě účinné do 31. prosince 2021. V tomto směru Rada konstatuje, že byť se zákazník proti výši účtované ceny musel aktivně bránit reklamací, nebyl uvedeným postupem v konečném důsledku materiálně poškozen, neboť dodávku plynu obdržel (v případě nepokračování

v dodávce mohl být vystaven neoprávněnému odběru, byť tato skutečnost nezakládala oprávnění účastníka řízení pokračovat v dodávce bez právního titulu) a hradil za ni cenu, kterou nelze považovat za vysokou a která odpovídá předchozí smluvní ceně.

Podle § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky lze od uložení správního trestu též upustit, jestliže vzhledem k závažnosti přestupku, okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k jeho nápravě. Z výše popsaných důvodů byla závažnost přestupku v individuálním případě nízká a podle názoru Rady lze předpokládat, že již projednání věci spojené s vyslovením závazného právního názoru o nezákonnosti popsané praktiky povede účastníka řízení k tomu, aby v budoucnu od takového jednání ustoupil, přičemž jelikož v daném případě nevznikla spotřebiteli signifikantní materiální újma, je namístě od uložení sankce upustit.

V. Závěr

Po přezkumu napadeného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy a rovněž splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Rada nicméně dospěla k názoru, že společenská škodlivost jednání účastníka řízení byla poměrně nízká, což odůvodňuje upuštění od uložení správního trestu, neboť jednání účastníka řízení se vůči zákazníkovi negativně projevila pouze realizací nevyžádané dodávky a popřením projevené vůle zákazníka, nikoliv v materiální rovině. Z tohoto důvodu Rada upustila od uložení správního trestu.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

SPP CZ, a.s., prostřednictvím CCS Legal s.r.o., advokátní kancelář